COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 27.9.2024
COM(2024) 430 final

2013/0186 (COD)

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN

în conformitate cu articolul 294 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

privind

poziția Consiliului referitoare la adoptarea Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului privind punerea în aplicare a Cerului unic european

(Text cu relevanță pentru SEE)

2013/0186 (COD)

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN

în conformitate cu articolul 294 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

privind

poziția Consiliului referitoare la adoptarea Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului privind punerea în aplicare a Cerului unic european

(Text cu relevanță pentru SEE)

1. CONTEXT

Data transmiterii propunerii către Parlamentul European și Consiliu [document COM(2013) 0410 final – 2013/0186 COD]:	11 iunie 2013.
Data avizului Comitetului Economic și Social European:	11 decembrie 2013 (propunerea inițială) și 2 decembrie 2020 (propunerea modificată).
Data poziției Parlamentului European în primă lectură:	12 martie 2014.
Data transmiterii propunerii modificate:	22 septembrie 2020.
Data adoptării poziției Consiliului:	26 septembrie 2024.

2. OBIECTUL PROPUNERII COMISIEI

Propunerea vizează reformarea cadrului juridic privind Cerul unic european pentru a îmbunătăți eficiența generală a modului de reglementare, organizare și gestionare a spațiului aerian european și a furnizării de servicii de navigație aeriană. Propunerea urmărește, de asemenea, să alinieze prezentul regulament la Regulamentul (UE) 2018/1139 (Regulamentul AESA), în special pentru a aborda suprapunerile.

3. OBSERVAȚII PRIVIND POZIȚIA CONSILIULUI

Poziția Consiliului adoptată în primă lectură reflectă pe deplin acordul politic la care au ajuns Parlamentul European și Consiliul la 5 martie 2024. Comisia acceptă acordul global. Principalele puncte ale prezentului acord sunt următoarele:

- Autoritățile naționale de supervizare (*National Supervisory Authorities* - NSA) trebuie să fie independente, în special în ceea ce privește luarea deciziilor, față de furnizorii de servicii de navigație aeriană (*air navigation service providers* - ANSP). În cazul în care ele nu sunt distincte din punct de vedere juridic de acești furnizori, ci

sunt separate doar din punct de vedere funcțional, statele membre trebuie să informeze Comisia cu privire la măsurile luate pentru a îndeplini cerințele referitoare la independență. Autoritățile naționale de supervizare se pot alătura unei autorități naționale competente, cu condiția ca deciziile lor să fie luate în mod independent. Statele membre trebuie să se asigure că personalul respectă anumite cerințe de independență. Dispozițiile respective, deși mai puțin ambițioase decât propunerea Comisiei, întăresc totuși cerințele, în comparație cu situația actuală.

- Există un certificat unic pentru ANSP, care acoperă atât cerințele de siguranță, cât și cerințele economice pentru certificare. Autoritățile naționale competente sunt responsabile cu eliberarea și supravegherea certificatului. NSA trebuie să furnizeze autorității naționale competente evaluarea lor cu privire la îndeplinirea cerințelor economice pentru certificarea ANSP. Statele membre pot decide ca această evaluare să fie atribuită autorității naționale competente. Sub rezerva condițiilor prevăzute de Regulamentul AESA existent, statele membre pot permite furnizarea de servicii de navigație aeriană de către forțele militare fără certificare în cazul în care forțele militare oferă astfel de servicii în principal pentru traficul militar. Prin urmare, dispozițiile respective mențin cerințele existente pentru certificare, prevăzând, în același timp, posibilitatea unui rol mai important pentru NSA.
- Furnizorii de servicii de trafic aerian desemnați trebuie să respecte cerințele Regulamentului AESA în ceea ce privește certificarea. În plus, ei trebuie să respecte, de asemenea, cerințele naționale în materie de securitate și apărare, precum și cerințele privind locul principal de desfășurare a activității, proprietatea și controlul, care se aliniază la cerințele privind achiziționarea altor servicii de navigație aeriană. Desemnarea furnizorilor de servicii de trafic aerian nu poate fi supusă unor condiții care ar implica o restricție a libertății de a presta servicii sau a libertății de stabilire care nu este justificată de un obiectiv legitim de interes general și nu este proporțională cu obiectivul respectiv. Acest lucru corespunde normelor tratatului și jurisprudenței aferente. În plus, statele membre trebuie să evalueze periodic drepturile și obligațiile furnizorilor de servicii de trafic aerian și respectarea de către aceștia a obligațiilor care, deși mai puțin ambițioase decât cele din propunerea Comisiei, consolidează totuși cerințele privind supravegherea ANSP, în comparație cu normele existente.
- Furnizorii de servicii de navigație aeriană pot beneficia de serviciile altor ANSP. Această posibilitate nu a fost prevăzută în propunerea Comisiei. Cu toate acestea, ea este condiționată de respectarea de către acești alți ANSP a cerințelor Regulamentului AESA. În plus, cooperarea trebuie să se desfășoare în conformitate cu cerințele în materie de achiziții publice incluse în prezentul regulament, inclusiv cu normele orizontale ale Uniunii privind achizițiile publice, în cazul în care acestea sunt aplicabile.
- Statele membre pot desemna un furnizor de servicii meteorologice în mod exclusiv. În același timp, regulamentul prevede supravegherea economică a furnizorilor respectivi ca parte a sistemului de performanță în cazul desemnării.
- Furnizorii de servicii de trafic aerian desemnați pot decide să achiziționeze servicii de asistență (servicii de comunicații, navigație și supraveghere, servicii de informare aeronautică, servicii de date de trafic aerian și servicii meteorologice) în condiții de piață sau conform altor tipuri de acorduri în cazul în care nu se aplică normele orizontale privind achizițiile publice (Directivele 2014/24/UE și 2014/25/UE). Prin urmare, continuă să prevaleze normele orizontale privind achizițiile publice. În ceea

ce privește achiziționarea de servicii de trafic aerian de terminal atât pentru controlul de aerodrom, cât și pentru controlul de apropiere, statele membre pot permite achizițiile publice în condiții de piață. În acest caz, caietul de sarcini trebuie să includă cerințe privind calitatea serviciilor, în conformitate cu obiectivele propunerii Comisiei. Statele membre trebuie să ia măsurile adecvate pentru a evita subvențiile încrucișate între serviciile achiziționate și alte servicii, ceea ce este în conformitate cu obiectivele Comisiei de a evita denaturarea concurenței. Pentru anumiți furnizori de servicii globale de comunicații prin satelit se prevede o derogare de la cerințele pentru ANSP privind locul de desfășurare a activității, proprietatea și controlul, pentru a ține seama de situația furnizării de servicii în Uniune la momentul adoptării regulamentului. În conformitate cu obiectivele propunerii Comisiei, furnizorii de servicii de trafic aerian desemnați în urma unei proceduri de achiziții publice nu fac obiectul anumitor dispoziții ale sistemului de performanță și de tarifare și, în special, ei nu sunt obligați să prezinte un plan de performanță cu ținte de performanță.

- Furnizorii de servicii de informații comune (CIS) trebuie să respecte cerințele naționale în materie de securitate și apărare, precum și cerințele privind locul lor principal de desfășurare a activității, proprietatea și controlul care sunt aliniate la cerințele aplicabile ANSP. În cazul în care CIS sunt furnizate de un singur furnizor, prețul serviciilor respective trebuie să se bazeze pe costuri și poate include o marjă de profit. În cazul în care CIS nu sunt furnizate de un singur furnizor, CIS individuale trebuie furnizate gratuit. Acest lucru răspunde obiectivului propunerii Comisiei de a reglementa serviciile care fac obiectul unui monopol.
- Statele membre pot menține cooperarea în spațiul aerian al blocurilor funcționale de spațiu aerian deja stabilite, cu condiția ca acest lucru să nu afecteze punerea în aplicare eficientă a regulamentului, iar costurile aferente să fie raportate separat.
- Regulamentul instituie un comitet consultativ independent și imparțial de evaluare a performanței (*Performance Review Board* - PRB) pentru a asista Comisia în îndeplinirea sarcinilor sale legate de sistemele de performanță și de tarifare. Regulamentul instituie, de asemenea, un Comitet de cooperare a autorităților naționale de supraveghere (*National Supervisory Authorities Cooperation Board* - NCB). Comisia trebuie să asigure secretariatul PRB și al NCB. Costurile aferente PRB, NCB și secretariatului urmează să fie finanțate din bugetul Uniunii. Aceasta este o diferență majoră față de propunerea Comisiei, care a propus înființarea unui PRB de reglementare în cadrul Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației și un rol diferit al Comisiei în punerea în aplicare/asigurarea respectării sistemului de performanță și a sistemului de tarifare. Cu toate acestea, regulamentul ar trebui să aducă unele îmbunătățiri în ceea ce privește asigurarea respectării sistemului de performanță și să asigure stabilitatea necesară în reglementarea serviciilor de navigație aeriană.
- Ca urmare a instituirii unui astfel de cadru pentru PRB și NCB, modificările relevante ale Regulamentului AESA au fost eliminate. Regulamentul AESA este modificat în prezent pentru a prevedea unele corecții limitate ale trimiterilor încrucișate la Regulamentul SES, alinierea definițiilor între cele două regulamente și actualizarea normelor privind certificarea ANSP.
- În ceea ce privește sistemele de performanță și de tarifare, regulamentul menține diferitele roluri și responsabilități ale statelor membre, ale NSA, ale Comisiei și ale PRB, precum și principalele elemente ale cadrului juridic existent, inclusiv cele din normele de punere în aplicare. Acordul aduce o anumită valoare adăugată legislației

existente și clarifică cadrul juridic existent. În special, procesul de evaluare este simplificat în comparație cu legislația existentă. Sub rezerva adoptării de către Comisie a unor indicatori adecvați, planurile naționale de performanță ar include, de asemenea, ținte de performanță obligatorii pentru serviciile de terminal în domeniul-cheie de performanță al climei și al mediului. Comisia trebuie să efectueze un studiu de fezabilitate privind modularea tarifelor de navigație aeriană de rută pentru a sprijini îmbunătățirea performanțelor climatice și de mediu ale utilizatorilor spațiului aerian. Pe baza acestui studiu, Comisia va stabili dacă să adopte un act de punere în aplicare pentru o aplicare uniformă a unei astfel de modulări.

- Regulamentul enumeră nouă funcții de rețea: configurarea și utilizarea structurilor de spațiu aerian; managementul fluxului de trafic aerian; coordonarea resurselor limitate; facilitarea delegării furnizării de servicii; utilizarea capacității de control al traficului aerian; gestionarea crizelor din rețea; atribuirea întârzierilor în managementul fluxului de trafic aerian; managementul planificării, monitorizării și coordonării activităților de implementare a instalării infrastructurii în rețeaua europeană de management al traficului aerian; monitorizarea funcționării infrastructurii rețelei europene de management al traficului aerian. Lista funcțiilor de rețea este exhaustivă și acoperă toate aspectele necesare în legătură cu managementul rețelei. Regulamentul clarifică faptul că astfel de funcții de rețea trebuie executate de statele membre și de toate părțile interesate relevante, cu contribuția administratorului de rețea. Regulamentul enumeră sarcinile administratorului de rețea și stabilește principalele sale metode de lucru, inclusiv procesul decizional în cooperare. Regulamentul instituie Comitetul de management al rețelei pentru guvernanța executării funcțiilor de rețea. Dispozițiile respective clarifică diferitele roluri și responsabilități și se acordă Comisiei o împuternicire adecvată pentru a adopta norme detaliate de punere în aplicare.
- Regulamentul include cerințe și condiții pentru partajarea și punerea la dispoziție a datelor operaționale pentru traficul civil. Comisia este împuternicită să furnizeze detalii suplimentare în normele de punere în aplicare. Împuternicirea acoperă adoptarea unor principii generale și a unor norme comune pentru stabilirea prețurilor, precum și a unor cerințe pentru identificarea potențialelor entități nou intrate pe piață, denumite entități care au un interes dovedit în luarea în considerare a furnizării de servicii de navigație aeriană, care au nevoie, de asemenea, de acces la astfel de date.
- Comisia trebuie să adopte norme referitoare la punerea în aplicare uniformă a clasificării spațiilor aeriene a OACI. Acest lucru corespunde unei împuterniciri deja existente pentru Comisie.
- Statele membre pot suspenda temporar aplicarea utilizării flexibile a spațiului aerian în anumite condiții. Condiția pentru suspendare este mai bine definită în comparație cu normele existente.
- Comisia poate institui proiecte comune pe baza nevoilor de sincronizare în rândul părților interesate pentru punerea în aplicare a modificărilor operaționale esențiale identificate în Planul general european ATM, care au un impact la nivelul întregii rețele și au ajuns la un nivel suficient de maturitate pentru punerea în aplicare. Aceste condiții suplimentare sunt în conformitate cu obiectivele propunerii Comisiei.
- În ceea ce privește procedura comitetului, în cazul în care se aplică o procedură de examinare, iar comitetul nu emite niciun aviz, Comisia nu poate adopta actul de punere în aplicare. Acest lucru corespunde legislației actuale.

- Mai multe dispoziții au o dată de aplicare întârziată. Între timp, continuă să se aplice dispozițiile juridice corespunzătoare în vigoare în prezent. O astfel de amânare a începerii rămâne rezonabilă în raport cu modificările introduse.

4. CONCLUZIE

Comisia acceptă rezultatele negocierilor interinstituționale și, prin urmare, poate să accepte poziția în primă lectură a Consiliului.

DECLARAȚIILE COMISIEI

Comisia a făcut două declarații unilaterale, care se găsesc în apendice.

APENDICE

Declarațiile Comisiei

I - Declarație unilaterală privind autonomia instituțională a Comisiei în legătură cu Secretariatul care sprijină Comitetul de evaluare a performanței

„Comisia va asigura Secretariatul Comitetului de evaluare a performanței, ținând seama de nevoile indicate de comitet, astfel încât acesta să își poată îndeplini în mod eficace funcțiile prevăzute în regulament. Comisia se va asigura că Secretariatul dispune de resurse suficiente pentru a îndeplini aceste sarcini. Comisia recunoaște pe deplin necesitatea ca Comitetul de evaluare a performanței să funcționeze independent. Cerința ca Secretariatul să ofere sprijin Comitetului de evaluare a performanței fără a urma indicații din partea altei entități decât comitetul respectiv, pentru a-i permite să își îndeplinească rolul în scopul pregătirii conținutului și orientării avizelor, recomandării, rapoartelor și materialelor de orientare ale Comitetului de evaluare a performanței, trebuie înțeleasă ca o consecință directă a acestui cadru de independență. Prin urmare, înființarea Secretariatului nu poate aduce atingere principiilor autonomiei organizaționale și independenței Comisiei.”

II - Declarație unilaterală privind finanțarea resurselor umane pentru Cerul unic european și amplasarea Secretariatului pentru evaluarea performanței

„Comisia reamintește că acordul final la care au ajuns colegiuitorii cu privire la propunerea modificată de regulament privind punerea în aplicare a Cerului unic european a modificat în mod semnificativ atribuirea sarcinilor Comitetului de evaluare a performanței și ale Comisiei, precum și guvernanța Comitetului de evaluare a performanței. Sarcinile Comisiei sunt mai extinse în comparație cu propunerea inițială a Comisiei, deoarece Comisia (și nu Comitetul de evaluare a performanței în cadrul unei agenții) ar fi responsabilă de toate deciziile și s-ar baza pe avizul Comitetului de evaluare a performanței. În plus, Comisia ar trebui să asigure Secretariatul Comitetului de evaluare a performanței și al Comitetului de cooperare a autorităților naționale de supraveghere. În consecință, Comisia are nevoie de personal și de resurse semnificative.

Resursele umane solicitate în acordul final aprobat de colegiuitori nu vor permite Comisiei să respecte principiul stabilității personalului și vor necesita resurse suplimentare, care ar urma

să fie autorizate de Parlamentul European și de Consiliu în cursul procedurii bugetare anuale, împreună cu creditele bugetare aferente.

Fără mijloace financiare suplimentare, nu pot fi găsite opțiunile de finanțare a costurilor administrative necesare pentru personalul Secretariatului pentru evaluarea performanței. Rubrica 7 din cadrul financiar multianual 2021-2027, „Administrația publică europeană”, a fost gândită pe baza principiului stabilității personalului și nu există prevăzută nicio marjă pentru a finanța un număr suplimentar de funcționari și de agenți externi. Comisia va redistribui la nivel intern funcționarii necesari pentru această inițiativă. Cu toate acestea, pentru personalul suplimentar necesar, noua linie bugetară va trebui să fie creată în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei pentru finanțarea acestor posturi dincolo de limita impusă de principiul stabilității personalului.

Comisia va încerca să încheie acorduri cu Eurocontrol și AESA pentru un program de detașări periodice de personal către Secretariat. În sfârșit, Comisia va încerca să stabilească mecanisme adecvate cu Eurocontrol pentru furnizarea de informații relevante.”